

Sygn. akt II KK 197/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 czerwca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący)

SSN Kazimierz Klugiewicz (sprawozdawca)

SSN Eugeniusz Wildowicz

Protokolant Marta Brylińska

w sprawie **R. P.**

skazanego z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 kpk

w dniu 14 czerwca 2018 r.,

kasacji, wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego
na korzyść skazanego,

od wyroku Sądu Rejonowego w W.

z dnia 22 stycznia 2016 r., sygn. akt IV K ../13,

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Rejonowemu w W. do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem nakazowym Sądu Rejonowego w W. z dnia 26 kwietnia 2013 r. oskarżony R. P. został uznany za winnego tego, że w okresie od 11 grudnia 2012 r. do 28 lutego 2013 r., działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, dokonał (w sumie 18- krotnie) zaboru w celu przywłaszczenia paliwa o łącznej wartości 3.950, 03 zł ze stacji paliw na terenie W. i O., tj. czynu z

art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i za to wymierzono mu karę 10 miesięcy ograniczenia wolności oraz zobowiązano do naprawienia szkody w całości.

Orzeczenie powyższe uprawomocniło się w dniu 8 czerwca 2013 r.

Aktem oskarżenia z dnia 28 czerwca 2013 r. R. P. został oskarżony o to, że:

1. W okresie od 06 grudnia 2012 r. do 28 lutego 2013 r. z góry powziętym zamiarem dokonał kradzieży paliwa ON poprzez pobieranie paliwa z dystrybutorów i nieuiszczenie stosownej zapłaty w ten sposób, że:

- w dniu 06 grudnia 2012 r. w W. na stacji paliw STATOIL zatankował paliwo w ilości 28,03 litra o wartości 160,05 zł;

- w dniu 17 lutego 2013 r. w W. na stacji STATOIL zatankował paliwo w ilości 42,16 litra o wartości 248,32 zł;

- w dniu 21 lutego w W. na stacji STATOIL zatankował paliwo w ilości 22,01 litra o wartości 125,02 zł;

- w dniu 26 lutego 2013 r. w W. na stacji paliw STATOIL zatankował paliwo w ilości 22,37 litra o wartości 22,37 litra o wartości 128,63 zł;

- w dniu 28 lutego 2013 r. w W. na stacji paliw PKN ORLEN zatankował paliwo w ilości 30 litrów o wartości 168 zł, gdzie łączna wartość strat to 662,02 PLN na szkodę STATOIL i 168 PLN na szkodę Polski Koncern Naftowy ORLEN S.A. , tj. o czyn z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

2. W okresie od 26 lutego 2013 r. do 27 marca 2013 r. z góry powziętym zamiarem dokonał kradzieży paliwa ON i Pb łącznej wartości 870,67 zł PLN poprzez pobieranie paliwa z dystrybutorów i nieuiszczenie stosownej zapłaty w ten sposób, że w dniu 26 lutego 2013 r. w W. na stacji paliw PKN ORLEN S.A. zatankował paliwo Pb 98 w ilości 22,54 litra o wartości 134,44 zł; w dniu 02 marca 2013 r. na stacji paliw STATOIL zatankował paliwo ON w ilości 30,05 litra o wartości 172,49 zł; w dniu 04 marca 2013 r. w W. na stacji paliw BLISKA zatankował paliwo ON 33,37 litra o wartości 185,54 zł; w dniu 26 marca 2013 r. w W. na stacji paliw BLISKA zatankował paliwo Pb w ilości 33,57 litra o wartości 184,30 zł; w dniu 27 marca 2013 r. w W. na stacji paliw BP Wola 245 zatankował paliwo ON w ilości 35,51 litrów o wartości 194,90 zł gdzie łączna wartość strat to 172,49 zł PLN na szkodę Statoil oraz 503,28 zł PLN na szkodę Polski Koncern Naftowy ORLEN i 194,90 zł PLN na szkodę BP Europa SE, Oddział w Polsce, ,

tj. o czyn z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

Sąd Rejonowy w W. wyrokiem z dnia 22 stycznia 2016 r. (sygn. IV K ..13) uznając, że oba zarzucane oskarżonemu czyny zostały podjęte w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru przyjął, że stanowią one jeden czyn zabroniony, kwalifikowany z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i uznał R.. P. za winnego jego popełnienia oraz wymierzył mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności.

Orzeczenie nie zostało zaskarżone przez strony i uprawomocniło się w dniu 4 lutego 2016 r.

Kasację od prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w W. z dnia 22 stycznia 2016 r. - na korzyść skazanego R. P. – wywiódł Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny, zarzucając rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa procesowego – art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k., na skutek wadliwego określenia granic czasowych przestępstwa ciągłego, co doprowadziło do skazania tego oskarżonego za przestępstwo polegające na kradzieży paliwa ze stacji paliw w okresie od dnia 6 grudnia 2012 r. do dnia 27 marca 2013 r., zakwalifikowane jako czyn z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. mimo, że na mocy uprzednio wydanego przez Sąd Rejonowy w W. wyroku nakazowego z dnia 26 kwietnia 2013 r., który uprawomocnił się w dniu 6 czerwca 2013 r., R. P. został skazany za czyn z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. popełniony w okresie od dnia 11 grudnia 2012 r. do dnia 28 lutego 2013 r., również polegający na kradzieży paliwa ze stacji paliw.

W konkluzji Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w W. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Kasacja Ministra Sprawiedliwości – Prokuratora Generalnego jest zasadna i to w stopniu oczywistym w rozumieniu art. 535 § 5 k.p.k.

Na wstępie należy przypomnieć, że zgodnie z treścią art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. powaga rzeczy osądzonej (gdy prawomocnie zakończono postępowanie) nie pozwala na ponowne postępowanie o ten sam czyn tej samej osoby (*ne bis in idem*).

W przywołanej w uzasadnieniu kasacji uchwale z dnia 21 listopada 2001 r. (*sygn. I KZP 29/01, OSNKW 2002/1–2/2*) Sąd Najwyższy wyraził pogląd, iż prawomocne skazanie za czyn ciągły stoi na przeszkodzie, ze względu na treść art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., ponownemu postępowaniu o później ujawnione zachowania, będące elementami tego czynu, które były przedmiotem wcześniejszego osądzenia niezależnie od tego, jak ma się społeczna szkodliwość nowo ujawnionych fragmentów czynu ciągłego do społecznej szkodliwości zachowań uprzednio w ramach tego czynu osądzonych. Pogląd ten uzyskał aprobatę w orzecznictwie Sądu Najwyższego (*vide: wyrok SN z dnia 2 lipca 2015 r., V KK 45/15, Lex nr 1755925, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2014, III KK 439/13, Lex nr 1445046*).

Odnosząc powyższe uwagi do realiów przedmiotowej sprawy należy zauważyć, że Sąd Rejonowy w wyroku o sygnaturze IV K .../13 przypisał R. P. część okresu przestępczego zachowania, który uprzednio został objęty prawomocnym rozstrzygnięciem przyjętym w wyroku Sądu Rejonowego w W. o sygnaturze IV K .../13. Rzeczą przy tym oczywistą jest, że należałoby jednak w tej materii dokonać wpieryw stosownych ustaleń, czy zachowania będące przedmiotem osądu w przedmiotowej sprawie były rzeczywiście elementami czynu ciągłego, za który oskarżony R. P. został wcześniej już prawomocnie skazany. Tego aspektu we wniesionej kasacji jakby nie zauważono, a przecież nie zawsze sama zbieżność czasowa zachowań oraz identyczny sposób działania decyduje o tym, że mamy do czynienia z konstrukcją czynu ciągłego, o jakim mowa w art. 12 k.k. Skoro bowiem zamiaru sprawcy nie można domniemywać, a należy go dowieść, to oczywistym jest, że to samo dotyczy także „z góry powziętego zamiaru”, o którym mowa w tym przepisie. Powyższej konstatacji nie zmienia w niczym to, że przepis art. 12 k.k. stanowi, iż dwa lub więcej zachowań, podjętych w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, „uważa się za jeden czyn zabroniony”, albowiem to domniemanie nie dotyczy „z góry powziętego zamiaru”.

W orzeczeniu Sądu Rejonowego w W. z dnia 26 kwietnia 2013 r. ustalono, że w przypisany oskarżonemu czyn ciągły został popełniony w okresie od 11 grudnia 2012 r. do 28 lutego 2013 r., natomiast w sprawie o sygnaturze IV K .../13 przyjęto, że przestępcze zachowania R. P. zawarte były w okresie od 6 grudnia

2012 r. do 27 marca 2013 r. Mogło być zatem tak, że w wyroku Sądu Rejonowego w W. z dnia 22 stycznia 2016 r., sygn. IV K .../13, powtórnie przypisano oskarżonemu elementy czynu ciągłego zawartego w okresie od 11 grudnia 2012 r. do 28 lutego 2013 r., który był objęty uprzednim prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w W. z dnia 26 kwietnia 2013 r. (sygn. akt IV K .../13).

W tej sytuacji należy zgodzić się z autorem kasacji, że Sąd Rejonowy w W., nie analizując powyższej sytuacji, rażąco naruszył przepis art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k., co mogło mieć istotny wpływ na treść wydanego wyroku, w ten sposób, że być może błędnie określił okres przestępczego działania obejmując nim również elementy przestępstwa ciągłego będącego przedmiotem wcześniejszego prawomocnego rozstrzygnięcia.

Dodatkowo należy podnieść, że w aktach sprawy znajdują się nie tylko karty karne wskazujące na uprzednie skazania R. P. za tego samego rodzaju zachowania, ale i odpisy wyroków, z których wynika wprost, że w tym samym okresie – a więc od 6 grudnia 2012 r. do 27 marca 2013 r. – dopuszczał się on kradzieży paliwa z różnych stacji paliw, za co został już kilkakrotnie prawomocnie skazany.

Z przytoczonych powodów, Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.

kc